

**Gemeente
Haarlem**

Participatieverslag Orionzone

Werken in de wijk

12 februari 2019

Projectteam Orionzone

Inhoudsopgave

1.	Participatie ontwikkelvisie Orionzone	4
1.1	Van reageren naar meedoen	4
1.1.1	Kaders	4
2.	Beschrijving aanpak	5
2.1	Digitaal platform	5
2.2	Werken in de wijk	6
3.	Wat is opgehaald?	6
3.1	Veel reacties	6
3.2	Eisen en Wensen	7
3.2.1	Bouwmassa	7
3.2.2	Architectuurbeeld	7
3.2.3	Groen	8
3.2.4	Voorzieningen	8
3.2.5	Mobiliteit en parkeren	9
3.2.6	Water	10
3.3	Locaties en initiatieven	10
3.3.1	Orionweg 400 (Bison Bowling)	10
3.3.2	Planetenlaan 5 (Nova College)	10
3.3.3	Herman Gorterstraat 1 (Nieuw Delftweide)	11
3.3.4	Stadion locatie	11
4.	Bijlage	12
4.1	Persoonlijke verhalen uit de wijk	12
4.1.1	Rammelend servies	12
4.1.2	Heel leven in hetzelfde huis	12
4.1.3	Dorp in de stad	13
4.1.4	De muur op De Krim	13
4.1.5	Uitzicht	13
4.1.6	Schillenboer en orgelman	13
4.1.7	Op de driewieler door de groene hof	14

4.1.8	Stoepkrijten	14
4.1.9	Schaatsen en slootjespringen	14

1. Participatie ontwikkelvisie Orionzone

In Haarlem zijn acht zogenaamde 'ontwikkelzones' aangewezen. Gebieden waar een aantal ontwikkelingen samenkomt en waarvoor een visie op die ontwikkelingen noodzakelijk is. De ontwikkelzone Orionweg/Planetenlaan (kortweg Orionzone) is één van deze ontwikkelzones. Voor alle acht ontwikkelzones is een gezamenlijke aanpak beschreven.

Hoewel de zones naar aard en opgave van elkaar verschillen, kent elke zone een participatietraject met drie vaste pijlers.:

- Een digitaal platform. Op het platform staat alle informatie die bewoners nodig hebben om zich een beeld te kunnen vormen van de opgave, de wijze waarop zij invloed kunnen uitoefenen, het te doorlopen bestuurlijk proces, een mogelijkheid om te reageren, en vervolgens te kunnen reageren op een ingediende reactie. Dit sluit aan op de wens van bestuur en bewoners voor een meer transparant besluitvormingsproces.
- Werken in de wijk. Het projectteam werkt of verblijft een aantal keer (tussen de drie en zes keer) op een locatie in de wijk om op een laagdrempelige, toegankelijke wijze bewoners de kans te geven mee te denken, samen te schetsen, vragen te stellen, zorgen te uiten en/of ideeën te opperen.
- Een participatieverslag waarin de eisen (de onderwerpen waarover overeenstemming is) en de wensen (de ideeën die zijn geopperd maar waarover verschillende meningen bestaan) beschreven worden.

In dit verslag is te lezen hoe is geparticipeerd in de Orionzone. En welke eisen (waarover breed overeenstemming is) en wensen (een inventarisatie van verschillende genoemde ideeën) met de participatie zijn opgehaald.

“We zijn allemaal zo blij met de plek waar we wonen, dat we het huis in de familie willen houden. Dat is al bij twee gezinnen zo gegaan; de ouders zijn overleden en de kinderen zijn hier komen wonen. We zijn bevoorrecht, zo dicht bij de stad en toch je auto kwijt kunnen én groen om je heen. We hopen dat onze groene achterkant blijft en dat we zicht op de lucht houden.”

1.1 Van reageren naar meedoen

De gemeente wil dat inwoners vaker onderdeel zijn van het ontwerpproces. Dat niet de beleidsmakers zelf alles achter het bureau bedenken. We willen een omkering: van *reageren* naar echt *meedoen*, en meedenken. Als daar tijd en ruimte voor is, ook inhoudelijk, gaan we hier de komende jaren mee aan de slag. Dat wil zeggen; als de kaders niet dusdanig veel en strak zijn dat de inbreng van bewoners daadwerkelijk kan worden meegenomen. Bij de ontwikkelvisie in het gebied rond de Orionweg/Planetenlaan is met dit proces al gestart.

1.1.1 Kaders

Van reageren naar meedoen betekent niet dat er niets vastligt. De ambitie is om in het gebied zeshonderd woningen toe te voegen en zo bij te dragen aan de bouw van 10.000 nieuwe woningen in Haarlem als geheel. Dat is een keuze die in eerder door het bestuur is gemaakt. Ook over de verdeling sociaal/vrije sector zijn vaste afspraken (namelijk: vijftig procent sociaal). Daarnaast heeft de gemeente veel beleidsuitgangspunten die de basis vormen voor ontwerpen in de openbare ruimte, zoals de Structuurvisie Openbare Ruimte. Ervan uitgaand dat er meer woningen bij komen, was de vraag in de Orionzone dan ook vooral wat, vanuit het perspectief van bewoners, de belangrijkste zaken zijn om bij de beoordeling van bouwplannen rekening mee te houden.

De eerste avond (d.d....) in ...?

2. Beschrijving aanpak

2.1 Digitaal platform

Voor de participatie is een digitaal platform www.haarlem.nl/orionzone gelanceerd. Op het platform staat informatie die bewoners nodig hebben om zich een beeld te kunnen vormen van de opgave en de wijze waarop zij invloed kunnen uitoefenen én het te doorlopen bestuurlijk proces. Daarnaast is er de mogelijkheid om te reageren of zelf nieuwe ideeën toe te voegen. Vervolgens kunnen ook reacties worden toegevoegd op een ingediende reactie of idee. Dit voldoet aan de wens van bestuur en bewoners voor een meer transparant besluitvormingsproces.

Het platform Orionzone is veel bezocht. In de periode 5 november - 31 januari 2019 is het platform in totaal 15,741 aantal keer bekeken. Daarvan waren 7,329 unieke bezoekers.

2.2 Werken in de wijk

De gemeente streeft ernaar ook bewoners te betrekken die normaliter niet gauw van zich laten horen. Omdat ze in een fase van hun leven zitten met veel bezigheden buitenshuis en weinig tijd. Of omdat ze denken dat met hun inbreng toch niets wordt gedaan. Of door allerlei andere redenen. Door voor de bijeenkomsten voor een plek te kiezen waar bewoners toch al komen, worden ook mensen bereikt die doorgaans niet naar een informatiebijeenkomst van de gemeente komen. Door te kiezen voor een ruime hoeveelheid bijeenkomsten (zes opeenvolgende maandagen tussen 15:00 - 20:00 uur) kan iedereen het tijdstip kiezen dat het best bij hem/haar past.

- Er zijn zes bijeenkomsten georganiseerd
- Iedere bijeenkomst had een eigen thema (voorzieningen en functies, natuur, mobiliteit, gebouwen, duurzaamheid, eigen wijk, invulling door de wijk).
- De avonden werden goed bezocht. Gemiddeld waren er ongeveer veertig bezoekers per avond.
- Daarnaast is in samenwerking met het Mendelcollege een leerlingendag georganiseerd waaraan vijftig jongeren hebben meegedaan. De ideeën die door de jongeren zijn ingediend in de vorm van een aantal maquettes voor concrete ontwikkellocaties in de zone, zijn meegenomen als participatiereacties.

3. Wat is opgehaald?

3.1 Veel reacties

Het projectteam ontving in totaal zo'n achthonderd reacties. Dit zijn reacties, ideeën en suggesties die tijdens de zes bijeenkomsten en op de website zijn gegeven. Op social media is ook gereageerd. Uiteindelijk bestaat de lijst uit:

1. Reacties op ons eigen forum
2. Reacties op de facebookpagina
3. Reacties opgetekend op een van de schetskaarten gemaakt tijdens de sessies
4. Reacties door mensen achtergelaten op post-its tijdens en na de sessies
5. Reacties gedestilleerd uit de workshop van persoonlijke verhalen over de eigen wijk
6. Reacties afkomstig van externe presentaties of e-mails
7. Reacties verkregen uit workshops tijdens de jongerendag

Dit verslag gaat niet in op de afzonderlijke reacties, dat gebeurt in een volgende fase in het proces: de inspraak van het voorlopig ontwerp.

In dit verslag worden de meest voorkomende reacties beschreven. Ook is aangegeven waarover brede overeenstemming bestaat en waarover de meningen uiteenlopen. Alle reacties zijn gecategoriseerd en waar mogelijk verwerkt in één van de scenario's.

Reacties in cijfers

Thema	Aantal
Water	44
Groen	161
Duurzaamheid	94
Bouwmassa	258
Voorzieningen	253
Mobiliteit	154
Parkeren	86
Doelgroepen	175
Historie	18

Locatie	Aantal
Stadion	109
Zwembad	29
EDO	27
Gunnink	15
Zonnewijzer	10
Nova	69
Ymere	25
St. Jacob	32
Bison	82
Pim Mulier	53

3.2 Eisen en Wensen

3.2.1 Bouwmassa

Het onderwerp **bouwmassa leverde** het hoogste aantal reacties op. Sommige mensen stelden de vraag of het aantal van zeshonderd nieuwe woningen in deze zone realistisch is. Er is behoefte aan inzicht over de wijze waarop deze zeshonderd woningen in de omgeving worden geplaatst en wat daarbij de bouwhoogtes zijn.

Er is gezamenlijk overeenstemming over het uitgangspunt dat de nieuwe gebouwen qua maat en schaal moeten aansluiten op het bestaande karakter van de wijk. Voor de meeste mensen die reageren betekent dit een beperking van de bouwhoogtes om aan te sluiten op de bouwhoogtes van de omgeving. Gebouwen van vier lagen hoog worden in deze zone wel breed gedragen, terwijl hogere gebouwen, met meer dan acht lagen niet op steun vanuit de wijken kunnen rekenen. Er is wel draagvlak voor een beperkt aantal hogere gebouwen op specifieke plekken, zolang die plekken goed gekozen zijn.

3.2.2 Architectuurbeeld

Nagenoeg alle respondenten zijn zeer positief over het bestaande beeld van de wijken Sinnevelt, Planetenwijk en de Bomenbuurt. Met name de jaren dertig uitstraling van Planetenwijk en Bomenbuurt wordt gewaardeerd. Als hier nieuwe woningen en andere functies worden toegevoegd, dan is de wens dat deze nieuwe gebouwen geen afbreuk doen aan het architectuurbeeld van de wijken.

De meeste mensen kunnen zich voorstellen dat nieuwe gebouwen een eigen uitstraling en sfeer met zich meebrengen, maar op het gebied van de architectuur zou die sfeer moeten aansluiten bij het bestaande beeld. Een eigentijdse uitstraling dus, maar in harmonie met het bestaande.

"Laten we in onze buurt de jaren '30-sfeer behouden. Na al die jaren is deze stijl nog steeds gewild en geliefd bij veel mensen. Het zorgt bovendien voor eenheid en balans qua uitstraling. Ook veel waard."

Veel mensen spraken zich uit over het gebouw van het Nova College, omdat bekend is dat het Nova College die locatie wil verkopen ten behoeve van woningbouw. De uitstraling van het gebouw wordt door omwonenden gewaardeerd en veel mensen zijn dan ook voorstander van een scenario waarin het bestaande gebouw kan blijven bestaan.

3.2.3 Groen

Ook bestaat veel overeenstemming over **de waarde van groen**, de bestaande parken en de groene pleinen in het gebied. Bewoners pleiten voor het beter toegankelijk en leefbaar maken van het Schoterbos, voor meer groen in de buurten en voor behoud van het bestaande groen. Daarnaast is er veel draagvlak voor het aanwijzen van groene gebieden die kunnen dienen als waterbuffer, eventueel in samenhang met andere functies.

"Het Schoterbos, Zaanenbos en Schoteroog zijn voor mij de groene longen van noord. Ik kom daar dan ook vaak met de hond of om foto's te maken. Met de Delft heb ik minder. Dat is net als de Randweg een obstakel om op de Krim te komen. Het liefst zie ik meer groen. Mijns inziens is dat perfect te realiseren door de Randweg te onder tunnelen en er bovenop groenstroken te maken. Ik besef dat het geld kost en ook dat het een provinciale weg is. Maar als Haarlem toekomstbestendig wil zijn en groen en duurzaam dan zal er wat moeten gebeuren."

3.2.4 Voorzieningen

Op het onderwerp 'voorzieningen' kwamen ook veel reacties. Het **belang van plekken waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten** werd vaker benoemd. In dit verband werden diverse mogelijke voorzieningen benoemd: nieuwe koffietentjes, flexibele werkplekken voor zelfstandigen of mensen die vanuit huis werken. Er is een duidelijke vraag naar meer 'third places' in de wijk: een verblijfsplek tussen huis en werk.

Daarnaast werd opvallend vaak gevraagd om **functies te combineren** om zo in de wijk verbanden te leggen tussen verschillende bevolkingsgroepen en leeftijdsfasen: bijvoorbeeld ouderen en kinderen, wonen en werken, boodschappen doen en verblijven, sporten en groen.

De aanwezigheid van **sportvoorzieningen** in de wijk wordt algemeen gewaardeerd. Omwonenden zouden graag zien dat er mogelijkheden voor **informele sportbeoefening** worden toegevoegd. Het gaat dan om sportactiviteiten in de openbare ruimte buiten verenigingsverband, zoals een hardlooptroute, een spetterbad voor kleinere kinderen etcetera. Meer in het algemeen pleiten verschillende respondenten ook voor het beter integreren van sport en groen, zodat de groene ruimte die wordt opgevuld met sport een grotere toegevoegde waarde heeft voor de omgeving.

Over de vraag of er behoefte is aan een **nieuwe supermarkt** of uitbreiding van de bestaande supermarktcapaciteit, zijn de meningen verdeeld. Sommige omwonenden wijzen op de nabijheid van een aantal bestaande supermarkten en zijn van mening dat deze voldoende zijn, terwijl anderen wel graag uitbreiding zien, zeker als er zeshonderd woningen bij komen. De voorstanders van uitbreiding zien wel graag een diverse aanbod. Sommige mensen wijzen op mogelijk negatieve

effecten voor de bestaande detailhandel aan het Plesmanplein bij de ontwikkeling van een supermarkt op de locatie van Bison Bowling.

Waar alle respondenten het over eens zijn, is het gegeven dat verkeer, parkeren en bevoorrading belangrijke aandachtspunten zijn bij het denken over een nieuwe supermarkt. Als een nieuw initiatief er niet in slaagt om overlast van verkeer, parkeren en bevoorrading voldoende te beperken is er in de omgeving geen draagvlak voor een nieuwe supermarkt of uitbreiding van bestaande locaties.

Veel respondenten wijzen op de noodzaak van goede voorzieningen voor **wonen met zorg**. De aanwezigheid van een zorgvoorziening voor ouderen, zoals St. Jacob op de locatie aan de Herman Gorterlaan, zien veel mensen als zeer belangrijk voor deze zone. De wens van St. Jacob om deze voorziening en haar aanbod in dit deel van Haarlem geschikt te maken voor de toekomst wordt door veel respondenten ondersteund. Veel mensen zien hierin ook kansen om verbindingen te leggen met andere functies, om zo ook ouderen die niet meer zelfstandig kunnen wonen betrokken te houden bij wat er gebeurt in de wijk.

3.2.5 Mobiliteit en parkeren

Binnen het thema mobiliteit en parkeren hebben de meeste respondenten één onderwerp bovenaan hun prioriteitenlijst staan: **de verkeersveiligheid**. Met name over de kruising van de Randweg met de Pim Mulierlaan/Orionweg zijn mensen ongerust. Scholieren steken hier een drukke doorgaande weg over en omwonenden rapporteren dat ze hier regelmatig gevaarlijke situaties zien. Omwonenden dragen diverse oplossingsrichtingen aan, waaronder een ongelijkvloerse kruising.

Een breed gedragen pleidooi richt zich op het verbeteren van de fietsroutes, bijvoorbeeld de routes naar de scholen en naar het centrum. En meer in het algemeen: **een heldere vormgeving van de fietsroutes door het gebied**. Op dit moment zitten er verschillende vreemde 'momenten' in de fietsroutes, die men graag ziet verdwijnen. Veel respondenten ondersteunen het beleid om het gebruik van de fiets juist te stimuleren.

Bewoners willen graag verkend hebben of het **openbaar vervoer door de wijken** kan verbeteren. Zij zien vooral kansen om station Bloemendaal en het Mendel college beter te ontsluiten. Bewoners hebben een idee gelanceerd voor een buslijn tussen station Bloemendaal en de HOV-halte aan de Rijksstraatweg/Minahassastraat.

Op het gebied van **parkeren** is er brede consensus over de huidige situatie: er staan al teveel auto's op straat geparkeerd, daar kunnen er geen meer bij. Nieuwe ontwikkelingen moeten daarom de parkeerbehoefte op eigen terrein oplossen. Dat betekent bij voorkeur ondergronds parkeren of op een andere manier netjes weggewerkt in een gebouw of in de omgeving?

In ieder geval is bij een deel van de participanten steun voor actief beleid om het bezit van tweede auto's te ontmoedigen, bijvoorbeeld door **gereguleerd parkeren** in te voeren en het aantal parkeervergunningen per adres te beperken of door prijsstelling te reguleren. Initiatieven die de behoefte aan een eerste of tweede auto beperken (zoals bijvoorbeeld **deelauto's**) kunnen rekenen op brede steun. Omwonenden reageren positief op het faciliteren van dergelijke initiatieven, om zo de behoefte aan parkeerplaatsen te beperken.

3.2.6 Water

Er is brede steun voor het maken van **meer ruimte voor water**. Omwonenden denken actief mee en hebben diverse ideeën voor locaties waar capaciteit voor waterbuffers gevonden kan worden, gelet op de noodzaak om ook dit deel van Haarlem klimaatbestendig te maken. Veel mensen pleiten voor het combineren van water met groen, maar ook andere oplossingen zoals waterdoorlatende verharding en buffercapaciteit onder pleinen of parkeervoorzieningen krijgen de aandacht. Omwonenden pleiten voor meer dan alleen een technische oplossing. Zij vragen om oplossingen voor waterberging die tegelijkertijd kwaliteit toevoegen aan de omgeving.

Verschillende omwonenden wijzen op enkele plekken waar in de huidige situatie regelmatig sprake is van **wateroverlast**. Met de gemeentelijke beheerorganisatie wordt bekeken of dit te maken heeft met een tekort aan waterbergingscapaciteit of met onvoldoende functioneren van het waterbergingsstelsel ter plaatse.

3.3 Locaties en initiatieven

Respondenten konden reageren op enkele specifieke locaties en initiatieven. Deze reacties zijn hieronder samengevat.

3.3.1 Orionweg 400 (Bison Bowling)

Deze locatie is gekocht door Hoorne Vastgoed, met de intentie hier een supermarkt te ontwikkelen. Tijdens één van de sessies in de bibliotheek heeft Hoorne Vastgoed het initiatief toegelicht en is in gesprek gegaan met omwonenden en belanghebbenden.

Over de vraag of een nieuwe supermarkt in de zone wenselijk is zijn de meningen verdeeld. Sommige respondenten zijn van mening dat de bestaande voorzieningen volstaan, terwijl anderen een nieuwe supermarkt zouden verwelkomen, vooral als deze zou een verbreding van het huidige aanbod zou zijn. Weer anderen wijzen op de noodzaak dat het aanbod aan voorzieningen meegroeit als er meer woningen in de zone komen.

De mensen die bezwaren hebben tegen de komst van een supermarkt op deze locatie hebben vooral zorgen over de verkeersaantrekkende werking. Deze zorgen gaan over autoverkeer van klanten van de supermarkt, maar ook over de bevoorrading. De kruising Randweg/Orionweg is tijdens de ochtendspits en aan het eind van de schooldag een drukke fietsroute voor leerlingen die van- en naar het Mendel College gaan. Omwonenden wijzen erop dat conflicten tussen de bevoorrading per vrachtwagen en fietsverkeer van en naar het Mendel College voorkomen moeten worden. Hoorne Vastgoed geeft aan dat een Vomar supermarkt dit kan voorkomen door afspraken te maken over de venstertijden waarbinnen wordt bevoorraadt. Doordat de supermarktketen de bevoorrading zelf doet kan ze ook zelf bepalen wanneer de vrachtauto's met voorraad aankomen. Wat betreft het verkeer van klanten van een eventuele supermarkt wijzen omwonenden op het belang van goede voorzieningen voor fietsparkeren en voor het parkeren van auto's. Deze laatste ziet men bij voorkeur ondergronds of in ieder geval uit het zicht.

Over de mogelijke bouwhoogte op deze locatie zijn de reacties verdeeld. Een aantal respondenten ziet hier, vooral nabij de Randweg, de mogelijkheid om wat hoger te bouwen. Anderen pleiten juist voor een invulling met laagbouw.

3.3.2 Planetenlaan 5 (Nova College)

De locatie Planetenlaan 5 is in eigendom van het Nova College. Van Nova College is bekend dat zij deze locatie in 2020 gaat verlaten, en dat ze de locatie vervolgens wil verkopen voor herontwikkeling naar wonen.

Veel omwonenden spreken zich uit voor behoud van het bestaande gebouw. Men waardeert de karakteristieke uitstraling van het gebouw. Een enkeling pleit voor gedeeltelijk behoud of voor het geheel slopen ervan, om ruimte te maken voor woningen.

Over een nieuwe functie van het bestaande gebouw Planetenlaan 5 is door veel mensen nadacht.

De buurt denkt aan nieuw gebruik ten behoeve van onderwijs, buurtfuncties, horeca, atelierruimtes, flexibele werkplekken, theater en/of woningen in het bestaande gebouw.

In ruimtelijk opzicht pleiten veel mensen voor behoud en groen invullen van de schoolpleinen/hoven bij het gebouw.

Bij herontwikkeling waarbij het bestaande gebouw behouden blijft, vragen omwonenden aandacht voor parkeren: het is in dat geval niet (of zeer beperkt) mogelijk om ondergronds of inpandig parkeren te realiseren.

3.3.3 Herman Gorterstraat 1 (Nieuw Delftweide)

St. Jacob heeft aangekondigd haar zorgprogramma te willen vernieuwen. Op dit moment is dit programma gehuisvest in het complex Nieuw Delftweide. De vernieuwing zou kunnen bestaan uit een grondige renovatie en uitbreiding van het bestaande complex, of uit nieuwbouw elders in de zone. Beide varianten hebben brede steun: veel respondenten spreken zich uit voor het behouden van St. Jacob in de zone, op de huidige plek of elders.

Als St. Jacob op dezelfde locatie blijft zien sommige respondenten kansen voor de combinatie van ouderenzorg en een supermarkt. Een winkel naast de deur brengt levendigheid en kan functioneren als ontmoetingsplaats. Diverse respondenten vragen verder aandacht voor een prettige groene omgeving als randvoorwaarde voor het huisvesten van St. Jacob. Men denkt daarbij aan een tuin, groene gevels of groene daken.

3.3.4 Stadion locatie

De stadion locatie is als toekomstige woningbouwlocatie breed geaccepteerd. Een aantal respondenten pleit ervoor dat zoveel mogelijk van de toekomstige woningen op de stadionlocatie worden gerealiseerd, zodat de rest van de zone in dat opzicht ontzien kan worden. Op die manier komen veel van de nieuwe woningen ook nabij de HOV-lijn te liggen. Het verschuiven van de sportvelden en het weghalen of verplaatsen van het tankstation aan de Planetenlaan ziet men nadrukkelijk als kansen om meer woningen op de locatie van het stadion te kunnen bouwen. Ook het verplaatsen van de Deka-supermarkt en de bibliotheek, van de zuidzijde van de Planetenlaan naar de noordzijde, zien veel omwonenden als een kans.

De plek waar de Stadionlocatie grenst aan de Jan Gijzenkade en de brug van de Rijksstraatweg ziet een aantal respondenten als een natuurlijke plek om hoger te bouwen. Richting het Schoterbos zou de bebouwingsdichtheid juist moeten afnemen.

Het behouden van sportfuncties en de kinderboerderij vinden veel omwonenden een belangrijk uitgangspunt voor de verdere ontwikkeling.

4. Bijlage

4.1 Persoonlijke verhalen uit de wijk

Gebaseerd op gesprekken tijdens bijeenkomst op 3 december 2018

Tekst: Marieke Serruys

4.1.1 Rammelend servies

Planetenplein, Theo Witkamp (1947) en Bert van Heesch (1950)

Theo en Bert zijn burens. Het verhaal gaat dat hun huizen op duingrond staan, terwijl andere huizen in de buurt op geestgrond zijn gebouwd. Vroeger stond het servies in de kast te rammelen als er zwaar verkeer langsreed, want precies langs hun huizen ging de weg over van asfalt naar bakstenen. Theo is geboren en getogen Haarlemmer en woont al 40 jaar in de wijk. Zijn oudste dochter <of zoon?> woont op steenworp afstand.

“Ik fietste altijd naar school – het Lorentz op het Santpoorterplein – over de Planetenlaan en de Marnixstraat. De Planetenlaan was de verbindingroute, met aan één kant toen nog boerengrond. Achter het zwembad, waar nu het tennispark is, was een kaal stukje land, daar gingen we als jongens rotzooi trappen, een nat pak halen. Ik voetbalde in mijn jeugd bij EDO en was daar later ook contractspeler. De rivaliteit tussen EDO en FC Haarlem was enorm.”

Bert kwam in 1978 naar Haarlem en woont sinds 2007 (weer) in de wijk, nu op het Planetenplein. *“De kinderen zijn in deze wijk opgegroeid. Het is fijn om hier terug te zijn, vanwege de rust en ruimtelijkheid. Je zit midden in de stad, maar bent zo op de fiets in de duinen of aan zee. Haarlem is een heel speciale stad; de planeet Haarlem.”*

4.1.2 Heel leven in hetzelfde huis

Eenhoornstraat, Benno van Riel (1953)

Benno kwam op tweejarige leeftijd met zijn ouders in de Eenhoornstraat wonen. Hij woont nog steeds in het huis waar hij opgroeide. *“Ik stond ingeschreven voor een eigen woning toen mijn ouders de kans kregen om onze huurwoning te kopen. Ik heb hem gekocht en we zijn daar met zijn drieën blijven wonen. Mijn moeder heb ik jarenlang verzorgd en mijn ouders zijn inmiddels overleden.”*

“Vroeger speelden we op straat; voetballen, knikkeren, stoepen, tolleren, hoepelen. Ik herinner me in de Steenbokstraat de melkboer, kruidenier, groenteboer, Spar, dierenzaak Koppen (die zit er nog) en speelgoedzaak Koppen. Dat waren broers. Het werd drukker met auto's en de Eenhoornstraat werd eenrichtingverkeer. Wij hadden het geluk dat wij op vroeger volkstuintjes uitkeken. Op een gegeven moment werd daar een houten gebouwtje neergezet. Dat was voor de wijkraad én het was een katholieke kleuterschool (van zuster Willemien) én op zondag kerk. Rond 1970 is het weggehaald en kwamen er drie huizen voor in de plaats, en een speeltuin. Aan de kant van de Delftlaan werden zes huizen gebouwd.”

4.1.3 Dorp in de stad

Saturnusstraat, Nienke Bolderheij (1980)

Nienke verhuisde begin 2013 vanuit Amsterdam naar Haarlem. Ze woont samen met haar vriend; ze hebben twee kinderen van 2 en 4 jaar. *“Toen we aan het verbouwen waren, brachten de burens een flesje wijn met een kaartje eraan. Of ze kwamen aanzetten met allerlei gereedschap. Heel attent. De Planetenwijk is klein, kneuterig en toch ook stads. De Grote Markt is 10 minuutjes fietsen. De wijk mag wel wat meer een afspiegeling worden van de samenleving, met huizen voor alle inkomens. Nu zijn het vooral duurdere huizen. Ik mis horeca in de buurt, bijvoorbeeld een kleine bruine kroeg. Lekker is dat het zwembad (tevens stemlokaal), de bieb en de kinderboerderij in de buurt zijn.”*

4.1.4 De muur op De Krim

Lodewijk van Deysellaan, Hans Pos (1956)

Hans woont sinds 2015 op de Krim en is voorzitter van de wijkraad. *“In onze wijk wonen veel ouderen. Mensen blijven er hangen, want het is een fantastische wijk. We hebben geen voorzieningen zoals winkels of een bushalte, alleen het Mendelcollege. Voor boodschappen gaan we de Randweg over, met de auto naar de Dekaf of de AH. Of lopend naar de Coöp, via het tunneltje.”*

“In de oorlog bouwden de Duitsers een muur op De Krim, langs De Delft. Ze waren bang voor een invasie. In de muur zat een poort, daar kon je met je fiets doorheen. Na de oorlog is de muur meteen afgebroken.”

4.1.5 Uitzicht

Jan Pieterszoon Coenlaan, Rob van Looveren (1952)

In 1981 kwam Rob op De Krim wonen. Zijn inmiddels overleden echtgenote richtte de wijkraad op waar Rob nu vicevoorzitter van is. *“Onze kinderen zijn geboren aan de Laurens Reellaan. In 1984 kochten we een huis langs de spoorlijn, omdat we daar geen overburen hebben. De hele dag komen er treinen langs, maar die hoor je binnen bijna niet. Ik geniet van het vrije uitzicht met mooie zonsondergangen. Dat is belangrijk voor de leefbaarheid.”*

“Toen ik bij PTT Telecom werkte, heb ik persoonlijk – in de centrale in mijn wijk – mijn telefoonaansluiting overgezet van de elektromechanische telefooncentrale naar de digitale, computergestuurde centrale. Na afloop lag de vloer bij de hoofdverdeler bezaaid met stoppen.”

4.1.6 Schillenboer en orgelman

Middenweg, Johan Slik (1977)

Johan woonde als kind op de Middenweg. Hij ging naar de Bavinckschool en daarna naar het ECL, maar toen was hij al verhuisd naar Haarlem Zuid. Hij woont nu weer in zijn oude buurt. *“Ik weet nog dat de Middenweg voor het eerst werd geasfalteerd en ik herinner me de schillenboer, orgelman en een melkboer met een driewielwagentje. We gingen naar de kinderboerderij, het zwembad en de Kijkgriep, zoals de Dekaf vroeger heette. Haarlem is eigenlijk net een dorp.”*

4.1.7 Op de driewieler door de groene hof

Top Naefflaan, Ineke Vogt (1955)

In 1985 verhuisde Ineke naar één van de elf nieuwe woningen aan de Top Naefflaan, gebouwd op de plek van het oude Delftweide. *“Aan de voorkant kijken wij op Nieuw Delftweide, een hoog gebouw. Aan de achterkant is er gelukkig een groene hof, een soort driehoek van gras met een stoep eromheen. Daar hebben onze kinderen altijd buiten gespeeld met de buurtkinderen. Een rondje fietsen op de driewieler, lekker in een opblaasbadje dat we omstebeurt neerzetten. Tegelijk daar komen wonen schept een band.”*

“We zijn allemaal zo blij met de plek waar we wonen, dat we het huis in de familie willen houden. Dat is al bij twee gezinnen zo gegaan; de ouders zijn overleden en de kinderen zijn hier komen wonen. We zijn bevoorrecht, zo dicht bij de stad en toch je auto kwijt kunnen én groen om je heen. We hopen dat onze groene achterkant blijft en dat we zicht op de lucht houden.”

4.1.8 Stoepkrijten

Uranusstraat, Danny en Gilles Esselman (1972, 2005)

Danny groeide op in Molenwijk en honkbalde vanaf zijn negende bij de Haarlem Nicols. Hij wist zeker dat hij nooit in Noord zou gaan wonen. Maar zijn vrouw had goede herinneringen aan de Marsstraat, waar haar oma woonde. Toen hun zoon Gilles drie was, dat was in 2008, verhuisden ze van de Cronjébuurt naar de Uranusstraat. Gilles: *“In de Cronjébuurt hadden we geen voortuin en stonden de auto’s bijna helemaal op de stoep. In de Uranusstraat kon ik, toen ik nog buitenspeelde, krijten op de stoep of een balletje overtikken.”*

Gilles voetbalt bij Haarlem Kennemerland. Danny: *“De voorzieningen in dit gebied moeten blijven of beter worden. Benut kansen, niet individueel, maar bundel ideeën bundelen en maak bijvoorbeeld gemengde gebouwen. Zo is de sporthal van het Schoter te combineren met nieuwe kleedkamers van Kennemerland.”*

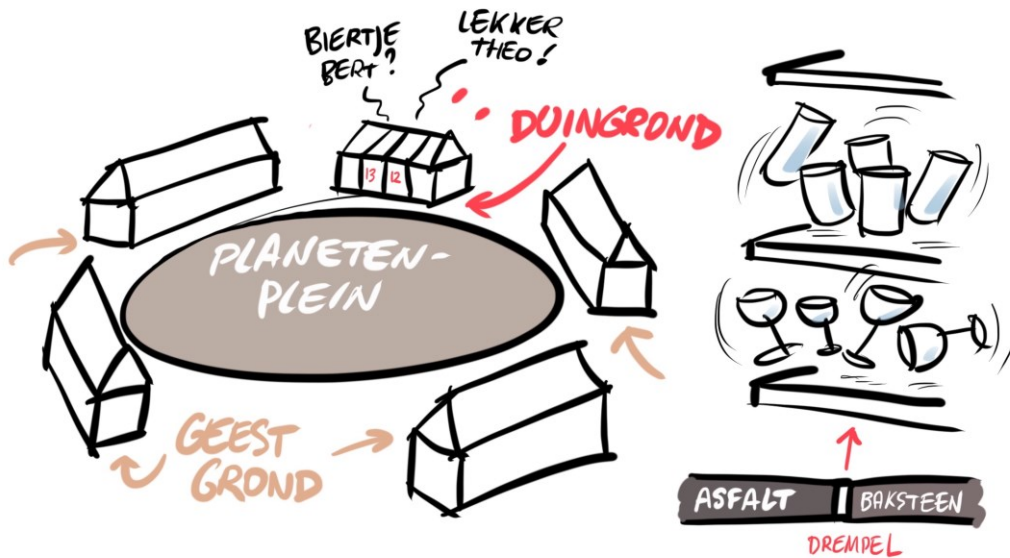
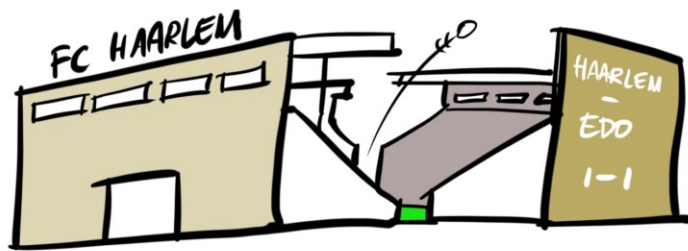
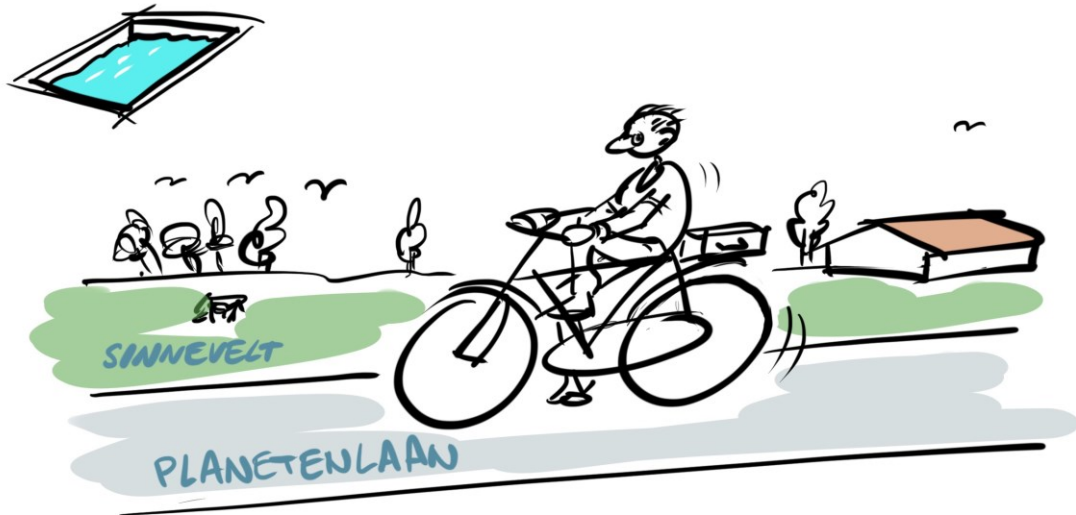
4.1.9 Schaatsen en slootjespringen

Karel Doormanlaan, John (1946) en An van Pui en hun burens Frans en Ria Roozen

John is in de wijk opgegroeid. Waar nu Schoterhof is, ging hij vroeger slootjespringen. En waar nu de Mr. Jan Gerritsenlaan is, schaatste John vroeger op een ondergelopen landje. *“Het was hier een en al weiland tot aan de Delftlaan. Het ‘Kippenbruggetje’ tegenover de Zaanenlaan was de verbinding naar De Krim. Op zondag gingen we met het hele gezin naar het Schoterbos met de vlieger. Het gebouw van het Nova College was in mijn jeugd een polikliniek. Daar ben ik als baby nog geweest. Dat gebouw willen we graag behouden!”*

Ook buurvrouw Ria is in de wijk opgegroeid. Ze rolschaatste veel in speeltuin Te Zaanen, waar nu de Daaf Gelukschool staat. *“In het speeltuingebouwje werd van alles georganiseerd: knutselmiddagen, filmavonden. Ik kom uit een groot gezin en we hadden geen geld om op vakantie te gaan. We konden wel met de speeltuin een weekje weg; als Haarlemse bleekneusjes gingen we naar Epe op de Veluwe. Daar kwam trouwens ook de Muggenronde langs, een fietsronde van een week voor de jeugd, zodat die geen kattenkwaad uithaalde. De Muggenronde begon op het Haarlemmerplein en eindigde in de ‘bloedkuil’ in Haarlem Oost.”*

PLANEET HAARLEM

Dit is een uitgave van gemeente Haarlem,
12 februari 2019

Hein Schouwenaars
Claudia Tempelman

Postbus 511
2003 PB Haarlem
Tel. 14 023

haarlem.nl